

עפ"ג 1307/05/16 - סלאח אבו טיר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט
לפני כב' השופטים: י' נועם - סגן נשיא, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

עפ"ג 1307-05-16 אבו טיר נ' מדינת ישראל

המערער

סלאח אבו טיר

על-ידי ב"כ עו"ד אכרם אבו לבדה

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק-דין

סגן-הנשיא, י' נועם:

1. לפנינו ערעור על גזר-דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' מינטקביץ), מיום 13.3.16, בת"פ 23186-06-13, לפיו נידון המערער לשבעה חודשי מאסר בפועל ולארבעה חודשי מאסר על-תנאי, זאת בגין הרשעתו, על-פי הודאתו, בעבירת החזקת סכין שלא למטרה כשרה - לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; ובעבירת איומים - לפי סעיף 192 לחוק הנ"ל.

2. הודאתו של המערער בבית-משפט קמא ניתנה בגדרו של הסדר טיעון, לפיו תוקנו עובדות כתב-האישום והוראות החיקוק שבכתב-האישום המקורי. הסדר הטיעון לא חל על העונש.

על-פי עובדות כתב-האישום המתוקן, ביום 14.7.12 בסמוך לשעה 23:30 הגיע המערער לביתו של מכרו, אחמד אבו טיר (להלן - המתלונן), וביקש ממנו להתלוות אליו לסמטה הסמוכה לביתו. כשהיו השניים בדרכם לסמטה, שלף המערער סכין שהחזיק במותנו והניפה לכיוונו של המתלונן. המתלונן, שהבחין בנעשה, הכה בידו של המערער והפיל את הסכין.

3. בטענות לעונש בערכאה הדיונית הדגיש ב"כ המשיבה את חומרת העבירות ונסיבות ביצוען, זאת על-רקע עברו הפלילי של המערער, וביקש להשית על המערער מאסר ממושך. הסנגור הפנה לנסיבות האישיות של המערער, לחלוק הזמן מעת האירוע ולכך שבין הצדדים הושג הסכם פיוס ("סולחה"). לאור אלה ביקש להסתפק בהטלת מאסר מותנה.

4. בגזר-דינו הדגיש בית-משפט קמא את חומרת העבירה של נשיאת סכין, שהיא לדבריו "עבירה" פותחת שער" למגוון עבירות אלימות קשות", שעלולות להסתיים בפגיעה גופנית קשה ואף בתוצאה קטלנית. בהתייחסו לחומרת העבירות של נשיאת סכין ואיומים, שבהן הורשע המערער, הדגיש בית-משפט קמא כי המערער "הגיע בשעת לילה לביתו של המתלונן **כשהוא חמוש בסכין**, ביקש ממנו להתלוות אליו למקום סמוך, ובדרך שלף סכין והניפה לעברו, על מנת לאיים עליו". בצד זאת העיר בית-משפט קמא, כי כתב-האישום אינו מגלה את הרקע למעשה, אך מהתסקיר עולה שהדבר היה בשל עניין של מה בכך - עלבון שהמערער חש בשל מעשה כלשהו מצד המתלונן. עוד עולה מהתסקיר, כי בעת המעשה היה המערער תחת השפעת אלכוהול. בית-המשפט הוסיף והדגיש, כי עיקר החומרה במעשיו של המערער הוא בהגעתו לבית המתלונן, כלפיו חש טינה, כשבכליו סכין. בהקשר זה ציין בית-משפט קמא: "אדם המצפין בכליו סכין קודם ליציאתו מביתו, מביא בחשבון את האפשרות לשלוף את הסכין ולעשות בו שימוש. מדובר במעשה הכנה פוטנציאלי למגוון עבירות אלימות חמורות". עם זאת, ציין בית-משפט קמא כי מובן שלא יגזור את דינו של המערער בהסתמך על הנחות ביחס לשימוש אותו התכוון לעשות בסכין אשר אינן עולות מכתב האישום. בית-המשפט הוסיף וציין, כי "דרך של פגישות בשעת לילה בסמטה חשוכה בין שני אנשים אשר יש ביניהם "דם רע", היא כי אין לדעת כיצד תסתיימה - ובמיוחד הדברים אמורים בעת שאחד מהמשתתפים במפגש מצטייד מראש בסכין לקראת הפגישה". כן העיר, כי למרבה המזל, המתלונן נטל את הסכין מידיו של המערער ובכך נמנעה הסלמת האירוע שעלול היה להסתיים בתוצאות קשות יותר. בית-משפט קמא קבע, כי מדיניות הענישה הנוהגת היא הטלת מאסר בפועל לריצוי של ממש בגין עבירות של נשיאת סכין, למעט מקרים חריגים. לנוכח חומרת העבירות, הערכים המוגנים העומדים ביסודן, נסיבות האירוע ומדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, קבע בית-משפט קמא כי מתחם הענישה ההולם הוא מאסר בפועל לריצוי של ממש, לתקופה שבין מספר חודשים ועד לשנה וחצי. בכל הנוגע לקביעת העונש המתאים, ציין בית-משפט קמא את נסיבותיו האישיות של המערער. המערער הנו יליד 1969, נשוי ואב לשמונה ילדים, ואינו עובד בשנים האחרונות בשל בעיות בריאותיות, כמפורט בתסקיר שירות המבחן. לחובתו הרשעות קודמות בגין מספר עבירות אלימות במשפחה, איומים, היזק לרכוש והחזקת סכין, בגין נידון לשלושה מאסרים בפועל, המצטברים לתקופה העולה על ארבע שנים, אם כי הרשעתו האחרונה היא בשל עבירות שבוצעו בשנת 2006. בית-משפט קמא אף התייחס לתסקיר שירות המבחן, שממנו עולה, כי ברקע העבירות עומדת התמכרותו של המערער לאלכוהול לאורך שנים ותפקוד בעייתי בכל המישורים; כי המערער לא שיתף פעולה עם שירות המבחן ואינו מוכן להשתתף בהליך טיפולי; וכי קיים סיכון ממשי להישנות עבירות מצדו. עוד התייחס בית-משפט קמא בגזירת העונש המתאים לעובדה שהמערער קיבל אחריות חלקית לאירוע, וכן לחלוקת תקופה של למעלה משלוש שנים וחצי מעת האירועים, כאשר התמשכותו של ההליך המשפטי נבעה, בין-השאר, בשל התנהלות המערער. מהטעמים האמורים גזר בית-משפט קמא את דינו של המערער כאמור לעיל.

5. בנימוקי הערעור בכתב ובטיעוניו בעל-פה, טען ב"כ המערער כי שגה בית-משפט קמא, הן בקביעת מתחם

העונש ההולם והן בקביעת העונש המתאים בתוך המתחם. בכל הנוגע למתחם הענישה, טען ב"כ המערער כי שגה בית-משפט קמא בהתייחסו לנסיבות ביצוע העבירות, עת קבע כי המערער הצטייד בסכין בטרם פגישתו עם המתלונן. לגרסת ב"כ המערער, כתוצאה מקביעה זו, שאינה עולה מעובדות כתב-האישום המתוקן, הצטיירה תמונה, שגויה לשיטתו, לפיה המערער התכוון מראש לאיים על המתלונן באמצעות סכין שהביא עמו. בכל הנוגע למדיניות הענישה הנוהגת, טען ב"כ המערער כי שגה בית-משפט קמא בקבעו כי הענישה הנהוגה בגין עבירה של החזקת סכין היא מאסר בפועל, למעט מקרים חריגים שבהם מסתפק בית-המשפט בהטלת מאסר בעבודות שירות. לגרסת ב"כ המערער, הרף התחתון של מתחם הענישה, בגין עבירה של החזקת סכין, מתחיל במאסר על-תנאי או שירות לתועלת הציבור. בכל הנוגע לעונש המתאים, הליון הסנגור על כך שבית-משפט קמא לא נתן משקל הולם לחלוף הזמן הניכר מעת האירועים, לעובדה שהמערער לא הורשע בתקופה זו בעבירה נוספת ולכך שנערכה סולחה בין הצדדים. בנוסף טען הסנגור, כי בית-משפט קמא נתן משקל יתר לעברו הפלילי של המערער, למרות שהעבירות האחרונות בוצעו לפני שנים רבות; וכי לא ניתן משקל למצבו הרפואי של המערער, וכן למצבה הרפואי של רעייתו. על-כן ביקש ב"כ המערער לבטל את רכיב המאסר בפועל ולהטיל על המערער מאסר בעבודות שירות; ולחלופין לקצר את תקופת המאסר באופן משמעותי.

6. ב"כ המשיבה גורס, כי לא קמה עילה להתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא. בכל הנוגע לטענת ב"כ המערער, לפיה לא היה בסיס לקביעתו של בית-משפט קמא, כי המערער הצטייד מראש בסכין, ציין ב"כ המשיבה כי אכן עובדה זו אינה מופיעה בעובדות כתב-האישום המתוקן; אך בצד זאת העיר, כי אין חולק שהמערער שלף סכין מאזור המותן בעת המפגש עם המתלונן, וסביר אפוא להניח, על-פי הגיונם של דברים והשכל הישר, שהסכין הובאה על-ידו לזירה. ב"כ המשיבה הוסיף וטען, כי אינו נדרש במסגרת הערעור להתייחס למדיניות הענישה בגין עבירות של החזקת סכין, כאשר לא נלוות אליהן עבירות אחרות, ולא שלל כי במקרים המתאימים מסתפקים בתי-המשפט גם ברף ענישה תחתון שאינו מאסר של ממש. ואולם, לדבריו שילוב העבירות של החזקת סכין, והאיום שנעשה באמצעותה, מוביל למסקנה כי הרף התחתון של מתחם הענישה הוא מאסר בפועל. לעניין משך המאסר, טען ב"כ המשיבה, כי תקופת המאסר שנגזרה על המערער אינה מקימה עילה להתערבות ערכאת הערעור. על-כן ביקש לדחות את הערעור.

7. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 1880/14 עמעש נ' ...).

מדינת ישראל (19.11.14); ע"פ 448/14 מדינת ישראל נ' אזולאי (24.11.14); וע"פ 4235/14 ראאד חאטיב נ' מדינת ישראל (3.2.15)). נפסק, כי גדרי ההתערבות האמורים נותרו על כנם גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (ע"פ 7430/13 שחרוך טוחסונוב נ' מדינת ישראל (3.3.14); וכן ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13); וע"פ 3151/13 עבדאללה נ' מדינת ישראל (24.4.14), בפסקה 10).

כך הוא המקרה שלפנינו. לא נפל כל פגם בגזר-דינו של בית-משפט קמא, המקים עילה להתערבותו של בית-משפט שלערעור. אין עילה להתערב במתחם הענישה שקבע בית-משפט קמא, המשקף את כל השיקולים הרלבנטיים, ובכללם - מהות העבירות, נסיבות ביצוען ומדיניות הענישה הנוהגת, כאשר עיקר החומרה בענייננו הוא לא רק בנשיאת הסכין, אלא בשימוש שנעשה באמצעותו, עת הניף המערער את הסכין לעבר המתלונן. קביעתו של בית-משפט קמא, לפיה המערער הצטייד בסכין בעת הגעתו למפגש עם המתלונן, נובעת מעובדות כתב-האישום המתוקן, אם כי לא צוינה בו במפורש. בכתב-האישום צוין, כי המערער הגיע לביתו של המתלונן ולאחר שביקש מהאחרון להתלוות אליו שלף סכין מאזור המותן והניפה לכיוון המתלונן. מעובדות אלה יש להסיק, כי המערער הביא עמו את הסכין לזירה. איננו נדרשים לשאלת מתחם הענישה ההולם בעבירה של נשיאת סכין, כשלעצמה, ללא עבירה נלווית, שכן בענייננו מדובר, כאמור, בעבירה של נשיאת סכין, שלה נתלוותה עבירת איומים, בעת שהמערער שלף סכין מאזור המותן והניפה לעבר המתלונן. לא מצאנו מקום להתערב במתחם הענישה ההולם שקבע בית-משפט קמא בגין עבירות אלו, ובפרט בעניין הרף התחתון של המתחם - מאסר של ממש למשך מספר חודשים; כאשר מתחם זה נלמד ממהות העבירות, נסיבות ביצוען שתוארו לעיל ומדיניות הענישה הנוהגת. בנוסף, לא מצאנו מקום להתערב בעונש שהוטל על המערער בתוך מתחם הענישה, אשר הביא בחשבון את מכלול הנתונים והשיקולים הרלבנטיים, ובין-השאר: מחד גיסא - עברו הפלילי של המערער, התמכרותו לאלכוהול לאורך השנים ותפקודו הבעייתי בכל המישורים; ומאידך גיסא - נסיבות האישיות, חלופי הזמן מעת האירוע וה"סולחה" שנערכה עם המתלונן. העונש אינו סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה; וגם אם הנו מכביד - אין עילה להתערב בו.

8. אשר על כל האמור לעיל, הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי המאסר בפועל ביום 28.9.16 בשעה 9:30, בבית המעצר "ניצן" שבמתחם כלא

"איילון".

המזכירות תמציא עותקים מפסק-הדין לב"כ הצדדים, לשירות המבחן ולשירות בתי הסוהר.

ניתן היום, י"ג אב תשע"ו, 17 באוגוסט 2016, בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, סגן נשיא